

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

**III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
W RUDZIE ŚLĄSKIEJ**

ROK SZKOLNY 2019/2020

WSTĘP

Współczesny rynek edukacji i pracy charakteryzuje się ciągłymi zmianami. Młody człowiek musi być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości, gotowy do podnoszenia swoich kwalifikacji, ustawicznego doskonalenia się, zdobywania nowych umiejętności, planowania ścieżki edukacyjno- zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowanie młodzieży do świadomego i trafnego wyboru zawodu oraz kierunku dalszego kształcenia. Jest to celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę.

Umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej. WSDZ określa: założenia, cele, zadania doradcy zawodowego, pedagoga, psychologa szkolnego, wychowawców, nauczycieli, formy i metody pracy, obszary i beneficjentów oddziaływania, a także przewidywane efekty i ewaluację.

Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem decyzyjnym, zachodzącym w pewnym okresie życia człowieka. Jest to proces ciągły, dynamiczny, przebiegający przez całe jego życie.

W procesie tym kładziemy nacisk na: kształtowanie umiejętności samopoznania i samooceny predyspozycji psychofizycznych, przekazywanie uczniom informacji o możliwościach kształcenia na różnych poziomach i etapach rozwoju zawodowego oraz szansach zatrudnienia po ukończeniu nauki i zdobycia zawodu, kształtowanie aktywnej postawy wobec własnej kariery zawodowej, rozwijanie aspiracji edukacyjnych i zawodowych oraz motywowaniu do dalszego kształcenia.

Okres nauki w liceum przypada na okres dojrzewania, a więc fazy przechodzenia od dzieciństwa do dorosłości. Etap ten jest punktem zwrotnym i okresem przełomowym w życiu młodego człowieka. Jest to okres związany nie tylko ze zmianami fizycznymi i psychicznymi, poszukiwaniem własnej tożsamości, ale również z planowania dalszego kształcenia oraz drogi zawodowej.

Ponieważ planowanie kariery zawodowej i pierwsze decyzje edukacyjno-zawodowe przypadają na lata szkolne, szkoła wraz z nauczycielami, wychowawcami, doradcą zawodowym, staje się w naturalny sposób środowiskiem mającym znaczący wpływ na te wybory. Powinna zatem świadczyć pomoc uczniom i rodzicom w dokonywaniu tych decyzji.

Do zadań doradcy zawodowego, nauczycieli, wychowawców na tym etapie należy przede wszystkim: poszukiwanie i odkrywanie zasobów ucznia, pobudzanie go do poznawania siebie, swoich predyspozycji, rozwijania uzdolnień zainteresowań, aktywizowanie do kształtowania własnych aspiracji zawodowych, zdobywania niezbędnych informacji, pogłębiania wiedzy o zawodach i rynku pracy oraz systemie szkolnictwa.

Współcześnie doradca zawodowy nie podejmuje decyzji za ucznia, ale towarzyszy mu, wspiera. Uczeń sam podejmuje decyzję i jest za nią odpowiedzialny, natomiast doradca pomaga mu w tzw. momentach krytycznych lub punktach zwrotnych jego życia.

PODSTAWA PRAWNA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego. (Dz. U. z 2019 r. poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591);
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1646);

ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

- wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem decyzyjnym, jest to proces ciągły, dynamiczny, składający się z decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, oraz ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- szkoła udziela pomocy i wsparcia w kształtowaniu decyzji zawodowych uczniów;
- nabycie umiejętności dokonywania wyborów zawodowych następuje poprzez samopoznanie i samoocenę osobowości, zainteresowań, uzdolnień, temperamentu, stanu zdrowia oraz konfrontację ich z wymaganiami zawodowymi i sytuacją na rynku pracy;
- na wybór ścieżek edukacyjnych i zawodu mają głównie wpływ cechy osobowościowe jednostki (charakter, temperament, zainteresowania, uzdolnienia, poziom inteligencji), doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- sprzyjającym sposobem pozyskania informacji o predyspozycjach i zdolnościach uczniów są przedmioty szkolne;
- w ramach WSDZ prowadzona jest indywidualna i grupowa praca z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- działania z zakresu doradztwa zawodowego mają charakter planowy i systematyczny – realizowane są zgodnie z harmonogramem pracy szkoły;
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego;

CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Cel ogólny :

- przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów, a także informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- poznają własne zasoby, predyspozycje zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia, temperament, stan zdrowia;
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń;
- potrafią dokonać samooceny - analizy własnych możliwości psychofizycznych;
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu;
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania zawodu;
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kompetencje społeczne;
- znają system kształcenia oraz ofertę edukacyjną szkół, policealnych, wyższych;
- znają warunki oraz harmonogram rekrutacji do w/w szkół;
- potrafią samodzielnie planować ścieżkę własnej kariery zawodowej i podjąć prawidłowe decyzje edukacyjne i zawodowe;
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodoznawczej;
- znają podstawowe rodzaje dokumentów aplikacyjnych, zasady ich opracowywania;
- znają trendy kierujące rynkiem pracy i przyczyny bezrobocia;
- są otwarci i przygotowani na zmiany oraz wyzwania współczesnego świata;

Wychowawcy, nauczyciele:

- znają czynniki wyboru dalszej drogi kształcenia i wyboru zawodu, wspomagają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych; są przygotowani do pełnienia roli „doradców”.
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, pasje, uzdolnienia, predyspozycje;
- udzielają wsparcia uczniom w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych;
- realizują tematy związane z wyborem dalszej ścieżki kariery zgodnie z podstawą programową;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- przybliżają podczas prowadzonych lekcji zawody związane z danym przedmiotem lub profilem klasy;
- włączają przedstawicieli instytucji, szkół i wyższych uczelni oraz zakładów pracy w proces doradztwa zawodowego w szkole;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;

Rodzice:

- znają czynniki wyboru dalszej drogi kształcenia i wyboru zawodu, wspomagają dzieci w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych; są przygotowani do pełnienia roli „doradców”.
- potrafią wskazać predyspozycje, uzdolnienia, zainteresowania, mocne i słabe strony dziecka;

- wiedzą, gdzie szukać informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka, szczególnie w przypadku dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- znają aktualną ofertę edukacyjną;
- włączają się do działań informacyjnych szkoły np. jako przedstawiciele różnych zawodów, w miarę możliwości angażują się w pracę doradczą szkoły;

ZADANIA OSÓB REALIZUJĄCYCH WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Poradnictwo zawodowe stanowi system działań oparty na współpracy wielu podmiotów. W procesie doradczym uczestniczy Dyrektor Szkoły, doradca zawodowy, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele, rodzice, podmioty współpracujące ze szkołą. Wspólne działania systemowe pozwalają na dokonanie podziału zadań adekwatnie do posiadanej wiedzy, doświadczeń, kompetencji.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole zgodnie z harmonogramem działań na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą poprzez udział uczniów w warsztatach z doradztwa zawodowego, targach edukacyjnych, w spotkaniach ze specjalistami, wyjazdach na uczelnie wyższe, w różnorodnych konkursach i wycieczkach tematycznych, itp.

Dyrektor szkoły:

- odpowiada z organizację WSDZ w szkole;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy realizatorami WSDZ w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizacji WSDZ w szkole;

Doradca zawodowy - koordynator WSDZ:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów i rodziców na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami program oraz koordynuje jego realizację;
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów szkolnych, w zakresie realizacji działań określonych w programie;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzenie, uaktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów, rodziców;
- pomaga uczniom w samopoznaniu się i w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej - określeniu swoich zasobów, mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;

- współpracuje z instytucjami zewnętrznymi wspierającymi WSDZ - ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkoły.

Pedagog i psycholog szkolny:

- pomagają uczniom w samopoznaniu się i w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej - określeniu swoich zasobów, mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;
- diagnozują uczniów w zakresie ich predyspozycji do wykonywania wybranych przez nich zawodów;
- wspomagają i konsultują uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich rodziców;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- w porozumieniu z wychowawcami przeprowadzają zajęcia przygotowujące do dokonywania trafnych wyborów dalszego kierunku kształcenia;
- udzielają indywidualnych porad, konsultacji dla uczniów i rodziców potrzebujących wsparcia;
- współpracują z koordynatorem WSDZ - doradcą zawodowym, innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Wychowawcy:

- pomagają uczniom w samopoznaniu się i w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej - określeniu swoich zasobów, mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;
- wspomagają uczniów w podejmowaniu i realizowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, dalszej ścieżki edukacyjnej;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom instytucje oraz specjalistów, udzielających pomocy i wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci, wspierają rodziców w roli doradców;
- współpracują z koordynatorem WSDZ- doradcą zawodowym, innymi nauczycielami oraz pedagogiem i psychologiem szkolnym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Nauczyciele:

- pomagają uczniom w samopoznaniu się i w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej - określeniu swoich zasobów, mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;
- przybliżają podczas prowadzonych lekcji zawody związane z danym przedmiotem lub profilem klasy;

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach, olimpiadach, zawodach;
- prowadzą koła zainteresowań oraz inne zajęcia dodatkowe;
- współpracują z koordynatorem WSDZ- doradcą zawodowym, innymi nauczycielami oraz pedagogiem i psychologiem szkolnym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Nauczyciele – bibliotekarze:

- współpracują z koordynatorem WSDZ - doradcą zawodowym, innymi nauczycielami oraz pedagogiem i psychologiem szkolnym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowują i aktualizują oraz udostępniają zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;

Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:

- współpracują z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udzielają informacji w kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście wyborów zawodowych dokonywanych przez uczniów;

Podmioty współpracujące ze szkołą w realizacji WSDZ:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Rudzie Śląskiej;
- Ośrodek Doradztwa Zawodowego w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Rudzie Śląskiej;
- Centrum Kształcenia Ustawicznego w Rudzie Śląskiej;
- Ochotnicze Hufce Pracy;
- Szkoły Wyższe – UŚ, ŚUM, UE, Politechnik Śląska;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Cech Rzemiosł i Przedsiębiorczości w Rudzie Śląskiej;
- Potencjalni pracodawcy, itp.

FORMY I METODY PRACY DORADCZEJ

Adresowane do uczniów:

- indywidualne porady i konsultacje z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym (rozmowa doradcza, diagnoza, itp.);
- grupowe zajęcia warsztatowe związane tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- grupowe zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu, określeniu predyspozycji zawodowych, mocnych stron i ograniczeń;
- grupowe zajęcia służące doskonaleniu umiejętności komunikowania się, radzenia sobie ze stresem;
- grupowe zajęcia służące rozwijaniu i doskonaleniu sztuki autoprezentacji i rozmowy wstępnej – kwalifikacyjnej, rozwijaniu umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny);
- grupowe zajęcia służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy, prawem administracyjno-gospodarczym;

- prelekcje specjalistów – np. pracowników PUP, Urzędu Skarbowego, CRZiP, itp.;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu, profilu klasy;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych – ofercie szkół policealnych, wyższych, kursach, rynku pracy (lokalnym, krajowym, w UE), możliwościach zatrudnienia, obowiązującym prawie pracy (między innymi poprzez: tablice informacyjne, informatory, biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka);
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez klasowych, szkolnych, itp.;
- stosowanie metod aktywizujących (np. metoda projektów, symulacja);
- organizowanie wizyt uczniów na targach pracy i targach edukacyjnych;
- organizowanie wyjazdów na uczelnie wyższe;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami uczelni wyższych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy, z przedstawicielami instytucji doradczych, z przedstawicielami pracodawców;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- organizowanie warsztatów w Ośrodku Doradztwa Zawodowego w CKU;
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego);
- organizowanie dni otwartych szkoły /oferta edukacyjna placówki, promocja szkoły, opracowanie ulotki informacyjnej/
- organizowanie kół zainteresowań, zajęć pozalekcyjnych;
- działania uczniowskiego wolontariatu;
- działania Samorządu Uczniowskiego;
- udzielanie pomocy merytorycznej uczniom przygotowującym się do konkursów i olimpiad, itp.;
- w trakcie bieżącej pracy z uczniami; prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach,
- itp.;

Adresowane do rodziców:

- indywidualne porady i konsultacje z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym (rozmowa doradcza, diagnoza, itp.);
- spotkania informacyjne, prelekcje podczas zebrań dla rodziców;
- indywidualne konsultacje z nauczycielami, wychowawcami np. podczas dni otwartych - udzielanie bieżących informacji dotyczących osiągnięć dziecka, zainteresowań, predyspozycji, ograniczeń – wiedzy istotnej w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.
- udzielanie informacji dotyczącej oferty szkół, sytuacji na rynku pracy, oczekiwań pracodawców, możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym rynku pracy, udostępnianie informacji na temat zawodów, praca z rodzicami uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, społecznymi;
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjno-doradczych szkoły;

- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);

Adresowane do wychowawców, nauczycieli:

- indywidualne porady, konsultacje z doradcą zawodowym pedagogiem, psychologiem szkolnym, spotkania szkoleniowo-informacyjne, udostępnianie materiałów do pracy z uczniami (wzbogacanie warsztatu pracy wychowawcy, nauczyciela);
- udzielanie wskazówek wychowawcom do przygotowania zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- współprowadzenie zajęć o charakterze doradczym zgodnie z zapotrzebowaniem wychowawców, nauczycieli;
- określenie celów i najważniejszych zadań do realizacji w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);

Adresowane do środowiska lokalnego:

- współpraca z instytucjami wspierającymi działania doradcze szkoły;
- współpraca z uczelniami wyższymi;
- współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły, przedstawicielami pracodawców i instytucji działających na rynku pracy;

OBSZARY PRACY Z UCZNIEM

Praca z uczniem obejmuje cztery obszary zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia decyzji edukacyjno-zawodowych:

W obszarze - POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW, uczeń:

- sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

W obszarze - ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY, uczeń:

- analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje

podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

- konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;
- sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

W obszarze - RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, uczeń:

- korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

W obszarze - PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH, uczeń:

- ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.
- Wie gdzie może szukać pomocy przy podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych;

REALIZACJA TREŚCI DORADCZYCH NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH - PRZYKŁADY

- **Język polski** – m.in.: doskonalenie kompetencji językowych, wprowadzenie w sztukę autoprezentacji, argumentowania; nauka tworzenia różnych form wypowiedzi, ćwiczenie wystąpień publicznych; wprowadzenie w świat kultury; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów humanistycznych: poeta, pisarz, krytyk literacki, aktor, dziennikarz, itp.
- **Języki obce** - m.in.: doskonalenie kompetencji językowych, wprowadzenie w sztukę autoprezentacji, argumentowania; nauka tworzenia różnych form wypowiedzi, ćwiczenie wystąpień publicznych; wprowadzenie słownictwa zawodowego, ćwiczenia symulacyjne; zasady tworzenia dokumentów aplikacyjnych – CV, list

motywacyjny; zapoznanie z rynkiem edukacyjnym obowiązującym w innych państwach; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów związanych z językami obcymi: tłumacz, nauczyciel, itp.;

- **Matematyka** – m.in. zapoznanie ze sposobami wykorzystania matematyki w różnych dziedzinach życia; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów, w których matematyka ma kluczowe znaczenie: matematyk, fizyk, ekonomista, księgowy, geodeta, architekt, itp.;
- **Fizyka** - m.in. zapoznanie ze sposobami wykorzystania fizyki w różnych dziedzinach życia; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów, w których fizyka ma kluczowe znaczenie: fizyk, astronom, elektryk itp.
- **Informatyka** – m.in.: zapoznanie z zasadami tworzenia dokumentów aplikacyjnych, korzystania z poczty elektronicznej, podstawami tworzenia stron internetowych, aplikacji biurowych, itp.; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów informatycznych: informatyk, programista, grafik komputerowy, itp.;
- **Biologia, chemia, ratownictwo medyczne** – m.in.: zapoznanie z zasadami BHP i zasadami udzielania pierwszej pomocy, zapoznanie z przeciwwskazaniami do wykonywania niektórych zawodów; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów, w których wiedza z biologii i chemii ma kluczowe znaczenie - np. lekarz, farmaceuta, analityk medyczny, biotechnolog, weterynarz, itp.,
- **Geografia** – m.in.; zapoznanie rynkiem pracy, strukturą zatrudnienia, problemami społecznymi gospodarczymi, zapoznanie ze sposobami wykorzystania wiedzy z geografii w różnych dziedzinach życia kształtowanie umiejętności pracy w grupach, przybliżenie zawodów: geograf, geolog, geodeta, meteorolog, itp.,;
- **Historia, Wiedza o społeczeństwie** – m.in.: zapoznanie z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju, zapoznanie z prawami i obowiązkami obywateli; rozwijanie umiejętności świadomego uczestnictwa w życiu społecznym, kształtowanie umiejętności pracy w grupach; itp.; przybliżenie zawodów: historyk, archiwista, polityk, prawnik, itp.;
- **Podstawy przedsiębiorczości** – m.in.: zapoznanie z różnymi formami zatrudnienia – jako pracownik, pracodawca, osoba prowadząca działalność gospodarczą, zapoznanie z podstawami prawa pracy, zapoznanie z rynkiem pracy, przygotowanie do wejścia na rynek pracy, zapoznanie z różnymi zawodami; kształtowanie umiejętności pracy w grupach, przybliżenie zawodów z obszaru przedsiębiorczości;
- **Wychowanie fizyczne** – m.in.: kształtowanie umiejętności współdziałania; zapoznanie z zasadami zdrowego stylu życia; przybliżenie zawodów związanych z aktywnością ruchową;
- **Wiedza o Kulturze** – m.in.: wprowadzenie w świat kultury, rozwijanie kreatywności; przybliżenie zawodów artystycznych;

PRZEWIDYWANE EFEKTY WYNIKAJĄCE Z WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Uczeń w zakresie wiedzy:

- zna swoje zasoby konieczne do realizacji własnej drogi edukacyjno-zawodowej (mocne strony, uzdolnienia, zainteresowania, predyspozycje zawodowe, temperament, stan zdrowia);
- posiada wiedzę na temat autoprezentacji i budowania marki własnej osoby;
- posiada wiedzę na temat budowania odpowiednich relacji interpersonalnych, sprawnie się komunikuje, skutecznie współpracuje w grupie;
- posiada wiedzę na temat zawodów, w tym zawodów przyszłości, rynku pracy i sposobów je poszukiwania;
- zna swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych;
- zna system kształcenia w Polsce, oferty szkół wyższych, szkół policealnych, kursów;
- wie gdzie szukać pomocy przy podejmowaniu kolejnych decyzji edukacyjno-zawodowych oraz planowaniu kariery zawodowej;

Uczeń w zakresie umiejętności:

- potrafi dokonać bilansu swoich kompetencji i kwalifikacji;
- rozumie zależności pomiędzy zasobami a wyborem zawodu, ścieżki kształcenia;
- samodzielnie lub z pomocą doradcy zawodowego potrafi zaplanować dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno-zawodowego;
- potrafi analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- potrafi analizować tendencje w obszarze edukacji oraz tendencje rozwojowe rynku pracy;

Uczeń w zakresie kompetencji społecznych:

- ma pogłębioną świadomość znaczenia odpowiednich kwalifikacji i kompetencji na rynku pracy;
- docenia potrzebę planowania, możliwości zmiany swoich planów edukacyjno-zawodowych oraz potrzebę kształcenia ustawicznego w ciągu swojego życia;
- jest otwarty na zmiany;
- dostrzega współczesne problemy edukacji oraz uwarunkowania na rynku pracy;
- posiada wiedzę i kompetencje ułatwiające wejście na rynek pracy i sprawne funkcjonowanie na nim;

Rodzice:

- są przygotowani do wspierania dzieci w ich wyborach edukacyjnych;
- potrafią wskazać predyspozycje, uzdolnienia, zainteresowania, mocne i słabe strony swojego dziecka;
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu;
- posiadają aktualną wiedzę na temat systemu edukacji, możliwościach kształcenia, rynku pracy.
- wiedzą gdzie szukać pomocy przy podejmowaniu kolejnych decyzji edukacyjno-zawodowych oraz planowaniu kariery zawodowej;

Wychowawcy, nauczyciele:

- są przygotowani do wspierania uczniów w ich wyborach edukacyjnych;
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu;

- potrafią diagnozować potrzeby uczniów;
- odkrywają potencjał ucznia i udzielają wsparcia w jego rozwoju;
- rozwijają talenty, zainteresowania, kompetencje uczniów;
- wspierają uczniów i ich rodziców w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- w zależności od nauczanego przedmiotu przekazują wiedzę na temat zawodów, ścieżek kształcenia, przybliżają zawody związane z danym przedmiotem, profilem klasy;

EWALUACJA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Doradztwo zawodowe na poziomie liceum ogólnokształcącego jest ukierunkowane na kształtowanie: proaktywnych postaw uczniów wobec pracy i edukacji oraz sprawczości uczniów, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego będzie poddawany w ciągu całego roku szkolnego monitorowaniu, zaś pod koniec roku szkolnego ewaluacji.

Efektom ewaluacji będzie doskonalenie WSDZ służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, rodziców i nauczycieli zaangażowanych w doradztwo zawodowe oraz potrzeb szkoły oraz lokalnego rynku pracy.

Wśród narzędzi wykorzystywanych podczas ewaluacji wymienić można między innymi: ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, obserwację i spostrzeżenia uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pedagoga i psychologa szkolnego, doradcy zawodowego, analizę dokumentacji pedagoga, psychologa szkolnego, doradcy zawodowego.

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
 III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE - 3 LETNIE LICEUM**

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Odbiorcy /oddziały których dotyczą działania	Termin realizacji	Realizatorzy i sojusznicy
Opracowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.	Spotkania robocze zespołu opracowującego WSDZ;	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Wrzesień 2019 r.	Koordinator WSDZ, zespół ds. doradztwa zawodowego
Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego.	Konferencja Rady Pedagogicznej;	Nauczyciele;	Wrzesień 2019 r.	Dyrektor Szkoły, koordinator WSDZ
Zapoznanie uczniów i rodziców z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego.	Spotkania z rodzicami Strona internetowa szkoły;	Uczniowie, rodzice;	Wrzesień 2019 r.	Dyrektor Szkoły, Koordinator WSDZ, wychowawcy, administrator strony
Monitorowanie realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.	Analiza zapisów w dziennikach lekcyjnych, semestralnych sprawozdań zespołów przedmiotowych;	Koordinator WSDZ, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciele, wychowawcy;	Cały rok szkolny	Dyrektor Szkoły, koordinator WSDZ, zespół ds. doradztwa zawodowego
Ewaluacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.	Analiza dokumentacji;	Koordinator WSDZ, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciele, wychowawcy;	Czerwiec 2020 r.	Dyrektor Szkoły, koordinator WSDZ,
Diagnoza potrzeb na nowy rok szkolny.	Obserwacja, wywiady, spostrzeżenia uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pedagoga, psychologa szkolnego, doradcy zawodowego;	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Czerwiec 2020 r.	Dyrektor Szkoły, koordinator WSDZ,, wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny;
Opracowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego na	Spotkania robocze zespołu opracowującego WSDZ;	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Czerwiec 2020 - wrzesień 2020 r.	Koordinator WSDZ, zespół ds. doradztwa

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

nowy rok szkolny.				zawodowego
-------------------	--	--	--	------------

Tematyka działania	Metody i formy realizacji	Sposób realizacji	Odbiorcy /oddziały których dotyczą działania	Termin realizacji	Realizatorzy i sojusznicy
Integrowanie środowiska klasowego.	Warsztaty;	Zajęcia integracyjne;	Uczniowie klas 1	I semestr	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny;
Określenie stylu uczenia się. Zapoznanie ze skutecznymi technikami uczenia się .	Ankiety, testy; Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze;	Uczniowie klas 1 Uczniowie klas 1,2,3	I semestr	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny;
Sporządzanie bilansu własnych zasobów na podstawie autoanalizy. Określenie obszarów do rozwoju edukacyjno-zawodowego.	Ankiety, testy; Wykład, dyskusja, ćwiczenia;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje z pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1,2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny,
Analizowanie własnych zasobów (mocne strony, zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.	Ankiety, testy; Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym; Zajęcia z pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1,2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny,
Kształtowanie poczucia własnej wartości. Budowanie pozytywnej samooceny.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1,2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny,

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

Określanie własnego systemu wartości oraz celów życiowych w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze, Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1,2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny;
Rozpoznanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnianie ich w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej (m.in. stan zdrowia) Określenie wpływu stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 2,3	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny;
Doskonalenie umiejętności komunikowania się i współpracowania w grupie.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z pedagogiem, psychologiem szkolnym; Zajęcia podstawy przedsiębiorczości.	Uczniowie klas 1,2,3	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciel podstaw przedsiębiorczości;
Zapoznanie z informacjami o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach; Wycieczki zawodoznawcze; Prelekcje;	Zajęcia podstawy przedsiębiorczości; Lekcje przedmiotowe – przybliżenie zawodów związanych z danym przedmiotem, profilem klasy; Zajęcia z doradcą	Uczniowie klas 1,2,3	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciele przedmiotów, przedstawiciele

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

		zawodowym; Wycieczki zawodoznawcze; Spotkania z przedstawicielami PUP, Cechu Rzemiosł i Przedsiębiorczości, itp.;			instytucji; nauczyciel podstaw przedsiębiorczości;
Zapoznanie z lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynkiem pracy oraz funkcjonujących na nich zasadach.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach; Prelekcja;	Zajęcia podstawy przedsiębiorczości; Zajęcia podstawy marketingu w praktyce; Zajęcia elementy prawa; Zajęcia z doradcą zawodowym; Spotkania z przedstawicielami PUP, Cechu Rzemiosł i Przedsiębiorczości, itp.;	Uczniowie klas 1,2,3	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciel podstaw przedsiębiorczości, nauczyciel podstaw marketingu w praktyce, nauczyciel elementów prawa, przedstawiciele instytucji;
Zapoznanie z różnymi formami zatrudnienia i możliwościami funkcjonowania na rynku pracy jako pracownika, pracodawcy lub osoby prowadzącej działalność gospodarczą.	Wykład, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach; Warsztaty, prelekcje;	Zajęcia podstawy marketingu w praktyce. Zajęcia elementy prawa. Warsztaty Ekonomii Społecznej. Zajęcia ze specjalistami;	Uczniowie klas 2	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczaniaprz przedmiotu	Nauczyciel podstaw marketingu w praktyce oraz elementów prawa, specjaliści;
Zapoznanie z podstawami prawa pracy, w tym rodzajami umów o pracę, sposobami ich rozwiązywania, prawami i obowiązkami pracownika;	Wykład, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Zajęcia podstawy marketingu w praktyce. Zajęcia elementy prawa. Zajęcia ze specjalistami;	Uczniowie klas 2	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania	Nauczyciel podstaw marketingu w praktyce oraz elementów prawa, specjaliści;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

				przedmiotu	
Skonfrontowanie własnych zasobów z potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;	Ankiety, testy; Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym; Zajęcia podstawy marketingu w praktyce. Zajęcia elementy prawa;	Uczniowie klas 2,3	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciel podstaw marketingu w praktyce oraz elementów prawa;
Doskonalenie umiejętności sporządzania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny) ;	Wykład, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości; Zajęcia z języka polskiego, języka obcego;	Uczniowie klas 1,3	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Nauczyciel podstaw przedsiębiorczości; nauczyciel języka polskiego, języka obcego;
Sztuka autoprezentacji. Doskonalenie umiejętności zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.	Wykład, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcja wychowawcza; Lekcje języka polskiego, języka obcego; języków obcych; Zajęcia podstawy przedsiębiorczości; Zajęcia z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym;	Uczniowie klas 1,3	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Wychowawca, nauczyciel podstaw przedsiębiorczości; nauczyciel języka polskiego, języka obcego, doradca zawodowy;
Zapoznanie z przebiegiem procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucjami wspomagającymi	Wykład, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Zajęcia podstawy przedsiębiorczości, Zajęcia podstawy marketingu w praktyce.	Uczniowie klas 1,2	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem	Nauczyciel podstaw marketingu w praktyce oraz

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

zakładanie własnej działalności gospodarczej		Zajęcia Elementy prawa; Zajęcia ze specjalistami;		materiału nauczania przedmiotu	elementów prawa, specjalistów;
Zapoznanie z różnymi stanowiskami pracy w firmie – jednodniowa praktyka zawodowa.	Praca indywidualna, praca grupowa;	Zajęcia w firmie symulacyjnej „MOST” Sp.z.o.o. w Rudzie Śląskiej	Uczniowie klas 1	I semestr	Nauczyciel podstaw przedsiębiorczości.
Zapoznanie z instytucjami wspomagającymi planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (ODZ w CKU, PUP, OHP, pośrednictwo pracy, Biuro Karier, itp.)	Wykład, gazetki, prelekcja;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym; Gazetka informacyjna; Szkolna strona internetowa – zakładka Doradztwo Zawodowe; Spotkania z przedstawicielami w/w instytucji;	Uczniowie klas 2	Cały rok szkolny	Wychowawca; doradca zawodowy, nauczyciel informatyki, przedstawiciele instytucji;
Zapoznanie z różnymi formami kształcenia: formalnym, pozaformalnym i nieformalnym;	Wykład, dyskusja, ćwiczenia;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym;	Uczniowie klas 2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy,
Zapoznanie z korzyściami wynikającymi z uczenia się przez całe życie dla rozwoju osobistego i zawodowego;	Wykład, dyskusja;	Lekcje wychowawcze; Lekcje przedmiotowe; Konsultacje z doradcą zawodowym;	Uczniowie klas 1,2,3,	Cały rok szkolny	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, doradca zawodowy;
Zapoznanie z możliwościami uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach	Wykład, prelekcja;	Zajęcia z doradcą zawodowym; Spotkania z przedstawicielami uczelni	Uczniowie klas 2,3	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, przedstawiciele uczelni,

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;		wyższych; Udział w Dniach Otwartych uczelni wyższych; Udział w Targach Edukacyjnych, itp.;			wychowawca
Zapoznanie z rynkiem edukacyjnym – ofertą studiów wyższych, szkół policealnych, kursów zawodowych, oraz zasadami rekrutacji;	Wykład, prelekcja;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym; Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych; Udział w Dniach Otwartych uczelni wyższych; Udział w Targach Edukacyjnych, itp.;	Uczniowie klas 2,3	Cały rok szkolny	Wychowawca, doradca zawodowy, przedstawiciele uczelni;
Zapoznanie z informacjami niezbędnymi przy podejmowaniu pracy za granicą oraz w przypadku samozatrudnienia. Zapoznanie z EURES - Europejskie Służby Zatrudnienia	Wykład, prelekcja;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z doradcą zawodowym; Zajęcia Ekonomia w praktyce. Prelekcje specjalistów	Uczniowie klas 3	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, wychowawca, Specjaliści;
Doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem.	Wykład, ćwiczenia;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 3	Cały rok szkolny	Wychowawca, pedagog, psycholog szkolny;
Zaplanowanie własnego rozwoju - sporządzenie indywidualnego planu rozwoju – różnych wariantów ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych	Wykład, ćwiczenia;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia warsztatowe z doradcą zawodowym; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem	Uczniowie klas 3	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, wychowawca, pedagog, psycholog szkolny

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy;		szkolnym;			
Wspieranie rodziców w działaniach doradczych. Udzielanie informacji dotyczących osiągnięć dziecka, zainteresowań, predyspozycji, ograniczeń.	Prelekcja, Konsultacje indywidualne;	Konsultacje indywidualne z nauczycielami, pedagogiem, psychologiem szkolnym; Konsultacje w ramach Dni otwartych	Rodzice uczniów klas 1,2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog szkolny;
Wspieranie rodziców w działaniach doradczych. Praca z rodzicami uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, społecznymi;	Prelekcja, Konsultacje indywidualne;	Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym; Konsultacje w ramach Dni otwartych	Rodzice uczniów klas 1,2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny
Wspieranie rodziców w działaniach doradczych. Udzielani informacji dotyczących oferty szkół, sytuacji na rynku pracy, zawodów.	Prelekcja, Konsultacje indywidualne;	Spotkania informacyjne, prelekcje podczas zebrań dla rodziców. Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Rodzice uczniów klas 1,2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny;
Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjno-doradczych szkoły;	Prelekcja;	Spotkania, prelekcje dla uczniów;	Rodzice uczniów klas 1,2,3	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy,

Uwaga !

Realizacja tematyki lekcji wychowawczych jest dostosowana do Planu Działań Wychowawczych klasy.

Realizacja tematów w ramach przedmiotów: podstawy przedsiębiorczości, elementy prawa, podstawy marketingu jest dostosowana do rozkładu materiału z w/w przedmiotów.

Nauczyciele podczas realizacji swoich przedmiotów mają za zadanie pokazanie młodzieży zastosowania zdobywanej wiedzy w codziennym życiu i w przyszłej pracy zawodowej oraz pokazanie gamy zawodów związanych z danym przedmiotem.

Każdą wycieczkę, wyjście można potraktować jako wyjście, wycieczkę zawodoznawczą poprzez pokazanie młodzieży różnorodnych zawodów, które w trakcie ich trwania mają szansę zaobserwować (np. zawód kierowcy, pilota wycieczek, przewodnika, muzealnika, aktora, scenografa, muzyka, biologa, zoologa, sprzedawcy, kelnera, pracownika hotelu, itp.). Podobnie wykorzystać można każde spotkanie organizowane w szkole lub poza nią z zaproszonymi gośćmi, przedstawicielami różnych instytucji.

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO III LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCE - 4 LETNIE LICEUM**

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Odbiorcy /oddziały których dotyczą działania	Termin realizacji	Realizatorzy i sojusznicy
Opracowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.	Spotkania robocze zespołu opracowującego WSDZ;	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Wrzesień 2019 r.	Koordinator WSDZ, zespół ds. doradztwa zawodowego
Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego.	Konferencja Rady Pedagogicznej;	Nauczyciele;	Wrzesień 2019 r.	Dyrektor Szkoły, koordinator WSDZ
Zapoznanie uczniów i rodziców z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego.	Spotkania z rodzicami; Strona internetowa szkoły;	Uczniowie, rodzice;	Wrzesień 2019 r.	Dyrektor Szkoły, Koordinator WSDZ, wychowawcy, administrator strony
Monitorowanie realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.	Analiza zapisów w dziennikach lekcyjnych, semestralnych sprawozdań zespołów przedmiotowych;	Koordinator WSDZ, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciele, wychowawcy;	Cały rok szkolny	Dyrektor Szkoły, koordinator WSDZ, zespół ds. doradztwa zawodowego
Ewaluacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.	Analiza dokumentacji;	Koordinator WSDZ, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciele, wychowawcy;	Czerwiec 2020 r.	Dyrektor Szkoły, koordinator WSDZ,
Diagnoza potrzeb na nowy rok szkolny.	Obserwacja, wywiady, spostrzeżenia uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pedagoga, psychologa szkolnego, doradcy zawodowego;	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Czerwiec 2020 r.	Dyrektor Szkoły, koordinator WSDZ,, wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny;
Opracowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego na nowy rok szkolny.	Spotkania robocze zespołu opracowującego WSDZ;	Uczniowie, rodzice, nauczyciele;	Czerwiec 2020 - wrzesień 2020 r.	Koordinator WSDZ, zespół ds. doradztwa zawodowego

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

Tematyka działania	Metody i formy realizacji	Sposób realizacji	Odbiorcy /oddziały których dotyczą działania	Termin realizacji	Realizatorzy i sojusznicy
Integrowanie środowiska klasowego.	Warsztaty;	Zajęcia integracyjne;	Uczniowie klas 1	I semestr	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny;
Określenie stylu uczenia się. Zapoznanie ze skutecznymi technikami uczenia się .	Ankiety, testy; Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze;	Uczniowie klas 1 Uczniowie klas 1	I semestr	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny;
Sporządzanie bilansu własnych zasobów na podstawie autoanalizy. Określenie obszarów do rozwoju edukacyjno-zawodowego.	Ankiety, testy; Wykład, dyskusja, ćwiczenia;	Lekcje wychowawcze; Konsultacje z pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny,
Analizowanie własnych zasobów (mocne strony, zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.	Ankiety, testy; Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny,
Kształtowanie poczucia własnej wartości. Budowanie pozytywnej samooceny.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny,
Określanie własnego systemu wartości oraz celów życiowych w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

		szkolnym;			
Doskonalenie umiejętności komunikowania się i współpracowania w grupie.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach;	Lekcje wychowawcze; Zajęcia z pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny,
Zapoznanie z informacjami o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania.	Wykład, dyskusja, ćwiczenia; Praca indywidualna, praca w grupach; Wycieczki zawodoznawcze; Prelekcje;	Lekcje przedmiotowe – przybliżenie zawodów związanych z danym przedmiotem, profilem klasy; Wycieczki zawodoznawcze;	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciele przedmiotów;
Doskonalenie umiejętności sporządzania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny) ;	Wykład, ćwiczenia Praca indywidualna, praca w grupach	Zajęcia z języka polskiego, języka obcego;	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Nauczyciel języka polskiego, języka obcego;
Sztuka autoprezentacji. Doskonalenie umiejętności zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.	Wykład, ćwiczenia Praca indywidualna, praca w grupach	Lekcja wychowawcza; Lekcje języka polskiego, języka obcego; języków obcych; Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym;	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny Zgodnie z rozkładem materiału nauczania przedmiotu	Wychowawca, nauczyciel języka polskiego, języka obcego, doradca zawodowy;
Zapoznanie z korzyściami wynikającymi z uczenia się przez całe życie dla rozwoju osobistego i zawodowego;	Wykład, dyskusja,	Lekcje wychowawcze; Lekcje przedmiotowe; Konsultacje z doradcą zawodowym;	Uczniowie klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, doradca zawodowy;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
III Liceum Ogólnokształcące w Rudzie Śląskiej

Wspieranie rodziców w działaniach doradczych. Udzielanie informacji dotyczących osiągnięć dziecka, zainteresowań, predyspozycji, ograniczeń.	Prelekcja, Konsultacje indywidualne;	Konsultacje indywidualne z nauczycielami, pedagogiem, psychologiem szkolnym; Konsultacje w ramach Dni otwartych	Rodzice uczniów klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog szkolny;
Wspieranie rodziców w działaniach doradczych. Praca z rodzicami uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, społecznymi;	Prelekcja, Konsultacje indywidualne;	Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym; Konsultacje w ramach Dni otwartych	Rodzice uczniów klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny
Wspieranie rodziców w działaniach doradczych. Udzielani informacji dotyczących oferty szkół, sytuacji na rynku pracy, zawodów.	Prelekcja, Konsultacje indywidualne;	Spotkania informacyjne, prelekcje podczas zebrań dla rodziców. Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem szkolnym;	Rodzice uczniów klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny;
Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjno-doradczych szkoły;	Prelekcja;	Spotkania, prelekcje dla uczniów;	Rodzice uczniów klas 1	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy,

Uwaga !

Nauczyciele podczas realizacji swoich przedmiotów mają za zadanie pokazanie młodzieży zastosowania zdobywanej wiedzy w codziennym życiu i w przyszłej pracy zawodowej oraz pokazanie gamy zawodów związanych z danym przedmiotem.

Każdą wycieczkę, wyjście można potraktować jako wyjście, wycieczkę zawodoznawczą poprzez pokazanie młodzieży różnorodnych zawodów, które w trakcie ich trwania mają szansę zaobserwować (np. zawód kierowcy, pilota wycieczek, przewodnika, muzealnika, aktora, scenografa, muzyka, biologa, zoologa, sprzedawcy, kelnera, pracownika hotelu, itp.). Podobnie wykorzystać można każde spotkanie organizowane w szkole lub poza nią z zaproszonymi gośćmi.